RESOLUTIE (EU) 2020/1854 VAN HET EUROPEES PARLEMENT

van 14 mei 2020

met de opmerkingen die een integrerend deel uitmaken van het besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming voor het initiatief innovatieve geneesmiddelen 2 voor het begrotingsjaar 2018

HET EUROPEES PARLEMENT,

— gezien zijn besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming voor het initiatief innovatieve geneesmiddelen 2 voor het begrotingsjaar 2018,

— gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0046/2020),

A. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming voor de uitvoering van het gezamenlijk technologie-initiatief inzake innovatieve geneesmiddelen ("Gemeenschappelijke Onderneming IMI") in december 2007 voor een periode van tien jaar werd opgericht met als doel de efficiëntie en doeltreffendheid van het ontwikkelingsproces van geneesmiddelen aanzienlijk te verbeteren, zodat de farmaceutische sector op de lange termijn doeltreffendere en veiligere innovatieve geneesmiddelen kan ontwikkelen;

B. overwegende dat na de vaststelling in mei 2014 van Verordening (EU) nr. 557/2014 van de Raad [1] de Gemeenschappelijke Onderneming voor het initiatief innovatieve geneesmiddelen 2 ("Gemeenschappelijke Onderneming IMI2") is opgericht voor de periode tot 31 december 2024; overwegende dat dit de Gemeenschappelijke Onderneming IMI in juni 2014 vervangt en voortzet met het oog op de afronding van de onderzoeksactiviteiten van het zevende kaderprogramma en het lanceren van een nieuw project in het kader van Horizon 2020;

C. overwegende dat de Unie, vertegenwoordigd door de Commissie, en de Europese Federatie van Verenigingen van farmaceutische bedrijven (EFPIA) de oprichtende leden van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI en de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 zijn;

D. overwegende dat de maximale bijdrage van de Unie aan de Gemeenschappelijke Onderneming IMI voor de periode van tien jaar 1 000 000 000 EUR bedraagt, te betalen uit de begroting van het zevende kaderprogramma (KP7), en dat de oprichtende leden in gelijke mate aan de lopende kosten bijdragen, elk voor ten hoogste 4 % van de totale bijdrage van de Unie;

E. overwegende dat de maximale bijdrage van de Unie aan de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 voor de periode van tien jaar 1 638 000 000 EUR bedraagt, te betalen uit de begroting van Horizon 2020, en dat de leden, met uitzondering van de Commissie, voor 50 % aan de lopende kosten moeten bijdragen en middels contanten of in natura (of beide) in gelijke mate met de financiële bijdrage van de Unie aan de operationele kosten moeten bijdragen;

Financieel en begrotingsbeheer

1. neemt er nota van dat volgens het verslag van de Rekenkamer over de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 betreffende het begrotingsjaar 2018 (het "verslag van de Rekenkamer") de jaarrekening op alle materiële punten een getrouw beeld geeft van de financiële situatie van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 per 31 december 2018, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels;

2. neemt kennis van de verklaring van de Rekenkamer dat de onderliggende verrichtingen bij de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 voor 2018 op alle materiële punten wettig en regelmatig waren;

3. neemt er kennis van dat de definitieve begroting voor 2018 275 600 000 EUR aan vastleggingskredieten bedroeg (tegen 187 900 000 EUR in 2017) en 235 900 000 EUR aan betalingskredieten (206 400 000 EUR in 2017); stelt vast dat het totale beschikbare bedrag aan vastleggingen 485 596 000 EUR bedroeg (322 400 000 EUR in 2017) en het totale beschikbare bedrag aan betalingen 235 963 021 EUR (tegen 206 400 000 EUR in 2017);

[1] Verordening (EU) nr. 557/2014 van de Raad van 6 mei 2014 tot oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming voor het initiatief innovatieve geneesmiddelen 2 (PB L 169 van 7.6.2014, blz. 54).

4. stelt vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI van de 1 000 000 000 EUR die de deelnemers uit de sector aan de activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI moesten bijdragen, aan het einde van 2018 655 200 000 EUR aan bijdragen in natura en contante bijdragen had gevalideerd (meer in het bijzonder 633 300 000 EUR in natura en 21 900 000 EUR in contanten); wijst erop dat de deelnemers nog eens 80 600 000 EUR aan bijdragen in natura zonder validatie aan de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 hebben gerapporteerd; wijst er in het bijzonder op dat de totale bijdragen in natura en contante bijdragen van de deelnemers uit de industrie aan het einde van 2018 dus 735 800 000 EUR bedroegen, terwijl de Unie 916 600 000 EUR in contanten had bijgedragen aan de KP7-activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2;

5. neemt er met tevredenheid kennis van dat de benuttingsgraad van de betalingskredieten voor KP7-projecten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI in 2018 88 % was, een verbetering ten opzichte van de voorgaande periode, toen de benuttingsgraad vier achtereenvolgende jaren onder de 75 % lag; merkt verder op dat de benuttingsgraad voor betalingskredieten onder Horizon 2020 86 % was en dat de benutting van vastleggings- en betalingskredieten voor administratieve en operationele uitgaven in 2018 hoger was dan in 2017;

6. stelt vast dat van de 1 425 000 000 EUR aan bijdragen in natura en contante bijdragen die de deelnemers uit de sector en geassocieerde partners aan de activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 moesten leveren, aan het einde van 2018 130 500 000 EUR door de uitvoerend directeur was gevalideerd en een bijkomend bedrag van 83 900 000 EUR was gerapporteerd; merkt verder op dat de uitvoerend directeur 13 500 000 EUR aan bijdragen in contanten van de deelnemers uit de sector heeft gevalideerd; stelt bovendien vast dat de totale bijdragen van de deelnemers uit de sector aan de Horizon 2020-activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 eind 2018 dus 227 700 000 EUR bedroegen, vergeleken met een EU-bijdrage in contanten van 241 900 000 EUR;

7. stelt vast dat de raad van bestuur van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 in 2018 drie begrotingsamendementen heeft aangenomen:

   a) op 12 juni 2018 (opname van de van het vorige jaar overgedragen bedragen, te weten 209 698 405 EUR aan vastleggingskredieten en 56 133 212 aan betalingskredieten);

   b) op 13 juli 2018 (opname van aanvullende overdrachten van het vorige jaar, te weten 25 669 EUR aan vastleggingskredieten en 25 669 EUR aan betalingskredieten, in het bijzonder verband houdend met de bedragen van IMI die in 2017 van begunstigden waren ingevorderd en naar de begroting van 2018 waren overgedragen); alsook

   c) op 5 december 2018 (verlaging van de operationele betalingskredieten met 36 332 261 EUR als gevolg van de verlaging van de bijdrage van de EU aan operationele kosten (34 978 261 EUR) en het tot 2019 uitstellen van de bijdrage van de partner van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 (de Bill and Melinda Gates Foundation) aan de operationele kosten (1 354 000 EUR) overgedragen naar het volgende jaar;

8. stelt vast dat de geraamde ongebruikte betalingskredieten voor operationele en administratieve uitgaven waarvoor de raad van bestuur van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 ingestemd heeft met de overdracht naar 2019 30 943 429 EUR bedroegen; stelt bezorgd vast dat de Rekenkamer heeft opgemerkt dat de situatie weliswaar verbeterd is nadat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 een aantal corrigerende maatregelen heeft genomen, maar dat er wat de planning van en het toezicht op de behoefte aan nieuwe betalingskredieten nog altijd tekortkomingen bestaan;

Functioneren

9. stelt vast dat 2018 het eerste jaar was waarin de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 in het jaarlijks activiteitenverslag (2018) informatie geeft en rapporteert over herziene "key performance indicators"; juicht het toe dat deze stap een doeltreffend monitoringinstrument is gebleken, resulterend in meer transparantie betreffende de prestaties van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 en in belangstelling van de kant van het maatschappelijk middenveld;

10. merkt op dat in het jaarlijks activiteitenverslag staat dat de analyse van de tot 31 december 2018 verzamelde gegevens laat zien dat bijna alle relevante prioriteitengebieden zoals bedoeld in de strategische onderzoeksagenda van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 in de projecten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 aan bod komen (11 van de 12);

11. juicht het toe dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 in 2018 in totaal 20 nieuwe subsidie-overeenkomsten heeft ondertekend, waarmee de totale projectportefeuille op 119 is gebracht (59 IMI-projecten en 60 IMI2-projecten);

12. merkt op dat de beheerkostenratio (administratieve/operationele begroting) onder de 5 % blijft, wat wijst op een vrij slanke en efficiënte organisatiestructuur van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2;

13. stelt vast dat de waarde van het hefboomeffect van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 aan het eind van 2018 0,99 bedroeg;

14. merkt op dat efficiënte communicatie essentieel is voor het welslagen van door de Unie gefinancierde projecten; acht het belangrijk om de verwezenlijkingen van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 zichtbaarder te maken en informatie te verspreiden over de toegevoegde waarde ervan; vraagt de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 een proactief communicatiebeleid te voeren door de resultaten van haar onderzoek mee te delen aan het grote publiek, onder meer via de sociale media en andere mediakanalen, met als doel de bevolking bewuster te maken van de impact van EU-steun en de aanvaarding door de markt te vergroten;

15. juicht de succesvolle start van EBOVAC3, gericht op klinische tests van kinderen in Sierra Leone en Guinée, in 2018 toe; stelt verder vast dat het project daarnaast een klinische studie behelst naar gezondheidszorgaanbieders in de Democratische Republiek Congo, bijdragend aan de bestrijding van de ziekte; stelt tevreden vast dat de ervaring die met de Ebola+-projecten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 wordt opgedaan, gebruikt kan worden bij andere opkomende infectieziekten;

16. roept de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 ertoe op om het aantal gefinancierde projecten in de toekomst aan te passen; wijst er eveneens op dat een kleiner aantal grote projecten met voldoende financiering veel duidelijker zou maken op welk gebied de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 werkzaam is, en het grote publiek in staat zou stellen de positieve impact van de Onderneming beter te begrijpen;

Personeel en aanwerving

17. merkt op dat in december 2018 48 van het totale aantal posten van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 bezet was (tegen 49 in 2017);

18. stelt vast dat eind 2018 15 lidstaten met personeel in de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 vertegenwoordigd waren, waarvan zeven met één personeelslid; stelt vast dat 73 % van de 48 personeelsleden vrouw was, en slechts 27 % man;

19. vindt het zorgwekkend dat de Rekenkamer vaststelt dat het personeelsverloop bij de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 in 2018 met gemiddeld 21 % hoog was, met een bijzonder hoog percentage van 60 % voor arbeidscontractanten, en dat de situatie er niet beter op is geworden als gevolg van het langdurige ziekteverlof van acht personen (waarvan vier nieuwe gevallen in 2018), hetgeen betekent dat slechts de helft van het personeel van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 operationeel was in 2018, resulterend in een groter risico dat de operationele doelstellingen van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 niet zouden worden verwezenlijkt; merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 om de personeelsproblemen op te lossen gebruik gemaakt heeft van uitzendkrachten, die in 2018 9,8% van het totale personeelsbestand uitmaakten, en middelen geïnvesteerd heeft in het vasthouden van zijn talenten, in concreto in de vorm van (enerzijds) opleidings- en welzijnsactiviteiten, en (anderzijds) het bezetten van alle formatieposten; uit zijn bezorgdheid over het aantal personeelsleden dat langdurig ziek is en maakt zich zorgen over het feit dat sommige van deze gevallen verband kunnen houden met uitputting en een onbevredigende verhouding tussen werk en privéleven; verzoekt de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 zich proactief op te stellen ten aanzien van het betrokken personeel, de werklast van het personeel zorgvuldig te evalueren en te zorgen voor een evenwichtige verdeling van de taken;

Interne audit

20. merkt op dat in het eindverslag van de dienst Interne Audit van de Commissie getiteld "Coordination with the Common Support Centre (CSC) and implementation of CSC tools and services in the IMI2 JU" van maart 2018 de conclusie wordt getrokken dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 adequate processen voor governance, risicomanagement en interne controle heeft ingevoerd, die voor een daadwerkelijke en doeltreffende ondersteuning zorgen van haar coördinatie-activiteiten met het CSC, alsook van de implementatie van de instrumenten en diensten van het CSC;

21. merkt op dat bij de audit van de dienst Interne Audit geen kritieke of erg belangrijke kwesties zijn geïdentificeerd, en dat er drie "belangrijke" aanbevelingen zijn geformuleerd; merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 een actieplan heeft ontwikkeld dat de drie aanbevelingen omgezet heeft in vijf acties, en dat vier daarvan, die betrekking hadden op twee van de aanbevelingen, tegen het eind van 2018 ten uitvoer gelegd waren;

Internecontrolesystemen

22. neemt kennis van de conclusie van de Rekenkamer dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 doeltreffende procedures voor controles vooraf heeft opgezet die stoelen op financiële en operationele controles van stukken, in het bijzonder voor de tussentijdse en de definitieve betalingen in het kader van het zevende kaderprogramma; stelt vast dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 ter plaats bij de begunstigden controles achteraf uitvoert, terwijl de verantwoordelijkheid voor controles achteraf van kostenclaims in verband met projecten van Horizon 2020 bij de dienst Interne Audit ligt; merkt op dat het restfoutenpercentage voor controles achteraf dat eind 2018 door de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 werd gerapporteerd 0,87 % voor KP7-projecten bedroeg en 0,67 % voor Horizon 2020-projecten;

23. merkt op dat de raad van bestuur van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 in december 2017 het eigen internecontrolekader heeft vastgesteld, dat aansluit bij het kader voor controles van de Commissie; merkt op dat het actieplan voor interne controles van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 in 2018 bijzondere aandacht heeft besteed aan de toepassing van de nieuwe beginselen van het internecontrolekader en aan revisie, alsook aan de ontwikkeling van de structuur van het kader in kwestie; merkt op dat nieuwe operationele richtsnoeren zijn vastgesteld voor de toepassing van het controlesysteem, alsook voor het meten van de doeltreffendheid ervan;

24. merkt op dat het directoraat-generaal Begroting (DG BUDG) van de Commissie de jaarlijkse beoordeling van de binnen de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 opgezette plaatselijke financiële systemen heeft doorgevoerd, bekeken heeft hoe het gesteld is met de informatie over de veranderingen in de plaatselijke systemen en het controlekader, een evaluatie heeft gemaakt van de tekortkomingen op het gebied van de interne controles die bij audits en toezichtsactiviteiten aan het licht zijn gekomen, en een monster van transacties voor de verrichtingen heeft geverifieerd; merkt op dat DG BUDG op 13 december 2018 heeft geconcludeerd dat de systemen voor interne controles van de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 naar behoren functioneren; merkt op dat de Gemeenschappelijke Onderneming IMI2 het door de rekenplichtige op 5 februari 2018 goedgekeurde actieplan volledig heeft uitgevoerd, dat de uitvoering van dit actieplan door DG BUDG is beoordeeld, en dat alle vijf de aanbevelingen op 28 januari 2019 waren afgesloten;

25. vraagt de Rekenkamer de soliditeit en betrouwbaarheid van de methodologie voor de berekening en waardebepaling van bijdragen in natura te beoordelen, waarbij moet worden gekeken naar de structuur en de degelijkheid van de richtsnoeren voor de toepassing van de procedure inzake bijdragen in natura, met als doel te assisteren op het gebied van planning, rapportage en certificatie voor wat deze bijdragen in natura betreft.